

Houten kozijnen terug in monumentale panden

▲ Een dusdanig project werd het meest kosteneffectief bij een effectieve planning en goed overleg tussen aannemer en timmerfabrikant.

'Alles van waarde is weerloos' is een bekende dichtregel van Lucebert. Het gold ook voor de uit 1893 stammende panden Vinkzicht op de hoek Da Costakade en Kinkerstraat in Amsterdam. Door speculatie en controversie rond herbesteding verkommerde het monumentale pand tien jaar lang tot een schim van zichzelf. Maar de oude luister is hersteld. En zelfs verbeterd

Tekst: Kees de Vries

▲ De Vinkzicht panden uit 1893 zijn nu gezamenlijk een monumentaal sieraad op de hoek van de Kinkerstraat en de Da Costakade. Foto: johnlewismarshall.com.

▲ Oude situatie: door verwaarlozing van bijna een decennium moest het gebouw van ver komen. Foto: NBvT.

Nu er op veel plaatsen een einde is gekomen aan de levensduur van de kunststof kozijnen die in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw geplaatst zijn, is er op het moment een grootschalige herplaatsing van houten kozijnen in Nederland aan de gang. Houten geveltimmerwerk heeft dan ook een lange veelgeprezen traditie in ons land. Of het nu gaat om duurzaamheid, veiligheid, milieubelasting of uitstraling. Het streven van gemeenten als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is houten geveltimmerwerk terug te brengen daar waar het van oorsprong heeft gezeten. Esthetisch gelijkend op het oorspronkelijk ontwerp van de architect, maar geproduceerd volgens de laatste stand der techniek, esthetisch en maattechnisch perfect passend en voldoende aan de huidige gebruikerseisen van duurzaamheid, isolatie en comfort.

Monumentale setting

Vinkzicht op de hoek van de Kinkerstraat en de Da Costakade in Amsterdam is een rijksmonument. 'In een onbewaakt moment zijn er kunststof kozijnen ingezet', aldus architect Onno Vlaanderen (Onno Vlaanderen Architecten te Amsterdam). 'Bij de renovatie is besloten deze te vervangen door meranti kozijnen met een detaillering die er uitziet als de originele schuifraamconstructie, maar dan wel uitgevoerd met draaikielpramen en HR++ isolatieglas.' Na de renovatie die is uitgevoerd door GF Deko Aannemers te Amsterdam, krijgen de nieuwe woningeigenaren moderne appartementen in een monumentale setting, die aan alle moderne wooncomforteisen voldoen, inclusief onzichtbare ventilatie tussen het onder- en bovenraam.

Op maat

Maar voor het zover was, bleek er veel

werk aan de winkel. De panden zijn een tijdlang onderwerp geweest van speculatie, krakers hebben zich er eigen van gemaakt en daarna is er tussen gemeente en Stichting Behoud Vinkzicht een veeljarige strijd gevoerd over herbesteding (tot hotel) en de renovatie van de panden. Verklaring tot monument bood uiteindelijk de gewenste mogelijkheden. Voorwaarde was wel dat de traditionele zogenoemde Amsterdamse kozijnen teruggeplaatst zouden worden. Toen het werk uiteindelijk aangenomen was, bleek het pand dusdanig verzakt dat er geen serie kozijnen was te produceren met dezelfde afmetingen. De werkvoorbereider van de betrokken timmerfabriek meette in vier dagen elk van de 175 stuks buitenkozijnen op om voor elke gevelopening een kozijn op maat te produceren. Omdat het gebouw behalve woongebouw ook een winkelbestemming in de plint kreeg, werden hier naar ont-

werp van de architect speciale kozijnen voor geproduceerd in overmatige houtmaten (10,5 x 25 cm) in de oorspronkelijk stijl van het gebouw. Woon- en winkelgevel vormen nu samen in ontwerp en materialisatie een eenheid.

Bouwfasebestendig

De productie van de kozijnen werd per gevel uitgevoerd (achtergevel-voorgevel Kinkerstraat en idem Da Costakade, daarna de winkelpuien) en in vijf tranches vanuit de locatie van de timmerfabriek in Friesland naar de binnenstad van Amsterdam gebracht. Vanwege de zeer beperkte opslagmogelijkheid werd elk kozijn op de aanleverdag vanaf de aankomst om 06.30 uur voor zijn specifieke gevelopening op de steiger gezet, waarna het inmonteren kon beginnen. Omdat de kozijnen voor een deel ook aan de binnenwanden moesten worden verbonden werd gekozen voor bouwfasebestendige Concept I-kozijnen die kort na montage in het werk zijn beglaasd en afgewerkt.

Blinkend

De voorspoedige renovatie is voor een belangrijk deel te danken aan de uitgebreide briefing vooraf tussen partijen en goed overleg tussen timmerfabrikant en aannemer in de bouwfase. Vinkzicht laat zien dat de tijd die vooraf aan planning en werkvoorbereiding wordt besteed in de bouwfase dubbel en dwars wordt terugverdiend. Hoe ingewikkeld het werk ook is. Met blinkend resultaat.

▲ Oude situatie en nieuwe: in een onbewaakt ogenblik zijn kunststof kozijnen geplaatst die het gevelbeeld geen recht deden. Foto: NBvT.

▲ De nieuwe meranti kozijnen stralen.